

1 IME PREDMETA:

KEMIJSKA TEHNIKA V BIONIKI

2 SPLOŠNI CILJI

Splošni cilj so:

- sistematično zbirati, ugotavljati, analizirati in vrednotiti kemijske sestave bionskih sistemov;
- spoznati različne tehnike kemijske in instrumentalne analize bionskih sistemov;
- opredeliti primernost različnih vrst gradiv za proizvodnjo trdnih, tekočih in plinastih izdelkov;
- predstaviti fizikalne osnove in osnovne industrijske naprave za izvajanje uparjanja, adsorpcije, absorpcije, ekstrakcije tekoče-tekoče, trdno-tekoče, kristalizacije, destilacije in sušenja v bionski industriji.

3 PREDMETNO-SPECIFIČNE KOMPETENCE

Študent poleg generičnih pridobi še naslednje kompetence:

- uporabljanje metod in tehnik za varno ravnanje s kemikalijami in nevarnimi snovmi;
- izbiranje in uporabljanje temeljnih metod analize kemije;
- načrtno opazovanje narave kot vira informacij za oblikovanje predvidevanj in uporabo v vsakodnevni inženirski praksi;
- zbiranje in vrednotenje kemijskih informacij iz različnih naravnih okolij;
- načrtovanje delovanja bionskega industrijskega procesa.

4 OPERATIVNI CILJI

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
Študent: • Razlikuje osnovne skupine anorganskih bionskih gradiv. • Opiše osnove pridobivanja in uporabe anorganskih gradiv. • Pojasni fizikalne, kemične, biološke, mehanske in tehnološke lastnosti anorganskih gradiv. • Razlikuje osnovne skupine organskih gradiv (pajkova slina, plinska mešanica bioprodukta – metana ...). • Opiše osnove pridobivanja in uporabe organskih gradiv. • Določi fizikalne, kemične, biološke, mehanske in tehnološke lastnosti organskih gradiv.	Študent: • Določi posamezne lastnosti bionskih gradiv (reaktivnost, kinetika ...). • Določi zgradbo in strukturo bionskih gradiv. • Analizira vplive okolja na lastnosti gradiv v bioniki (staranje, redukcija, oksidacija ...). • Izdela shemo življenjskega kroga gradiva. • Izvaja preproste analize kot pomemben vir podatkov in informacij (pH, topnost, elektro-prevodnost, hitri testi ...). • Zbira, ureja, primerja, vrednoti ter uporablja podatke, pridobljene z analizami. • Uporablja rezultate analiznih metod. • Uporablja informacijske tehnologije za iskanje, zbiranje, shranjevanje, vrednotenje in predstavitev informacij.
• Razloži delovne procese, tehnološke standarde in pravne podlage na področju kemijske tehnologije (KT) bionskih gradiv in procesov. • Opredeli primernost različnih vrst gradiv za proizvodnjo trdnih (npr kavčuk ...), tekočih (npr mleko ...) in plinastih (npr dušikove spojine ...) izdelkov. • Opiše naprave, tehnološke in procesne parametre za proizvodnjo produktov (masne in energetske bilance, kinetika ...). • Pojasni postopke priprave različnih vrst bionskih gradiv. • Razloži teoretične osnove pojavov prenosa (snovi in toplote). • Razloži princip ločilnih operacij, ki potekajo s pomočjo bionskih membran (ledvica ...). • Opiše lastnosti bionskih membran (celuloza). • Razloži ultrafiltracijo, obratno osmozo in navede primere uporabe (ledvica). • Opiše šaržne, mešalne in cevne reakcijske sisteme pri bionskih	• Sodeluje pri pripravi operativnega načrta delovanja bionskega industrijskega procesa. • Spremlja in izvršuje faze bionskega industrijskega procesa v skladu s tehnološkimi postopki. • Optimira porabo gradiva, energije in časa. • Izvede sintezo in analizo bionskega industrijskega izdelka. • Zagotavlja čistost in urejenost delovnega mesta. • Nadzira sušenje na osnovi konvekcije in kondukcije, sušenje z izhlapevanjem in izparevanjem (gumbi iz kazeina ...). • Izpolnjuje delovno dokumentacijo: evidenčne liste o prevzetih odpadkih, poročila za ARSO in MOP ... • Zagotavlja doseganje standardov kakovosti.

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
Študent: procesih. • Opiše naprave za transportne pojave v KT. • Pojasni osnovne termodifuzijske operacije. • Razloži blokovne in procesne sheme bionskih procesov. • Definira hitrost kemijske reakcije, razloži temperaturno in koncentracijsko odvisni člen, definira stopnjo presnove. • Razloži princip merjenja vlage na osnovi mokrega termometra. • Predstavi fizikalne osnove in osnovne industrijske naprave za izvajanje uparjanja, adsorpcije, absorpcije, ekstrakcije tekoče-tekoče, trdno-tekoče, kristalizacije, destilacije in sušenja ter navede primere njihove uporabe v bionski industriji. • Pojasni pripravljalne procese in posebnosti le-teh v bionski industriji. • Navede primere bionskih proizvodnih procesov. • Pojasni postopke ločevanja trdnih delcev iz plinov. • Pojasni postopke ločevanja trdnih delcev iz tekočin. • Pojasni sušenje trdnih snovi, osnove nauka o vlažnosti, sušilne diagrame. • Definira vlažnosti snovi in sušilno hitrost. • Razloži ravnotežje v sistemu vlaga-zrak-trdna snov.	Študent:

5 OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV IN POSEBNOSTI V IZVEDBI

Število kontaktnih ur: 60

(36 ur predavanj, 8 ur seminarskih vaj, 16 ur laboratorijskih vaj)

Število ur samostojnega dela: 90

(50 ur študij literature in gradiv, 10 ur priprava seminarske naloge, 30 ur priprave na vaje in zagovor laboratorijskih vaj)